

PTC+

ONDERZOEK KWALITEIT
EXAMENINSTRUMENTEN
EN EXAMENDIENSTEN
EXAMENLEVERANCIERS 2009

Amersfoort, juni 2009

VASTSTELLING RAPPORT

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek naar de kwaliteit van de examinering dat op 25 maart 2009 plaatsvond bij PTC+.

Het rapport is vastgesteld op 25 juni 2009.

Reproductie van het rapport zonder toestemming van de inspectie of de leverancier vindt niet plaats anders dan in zijn volledige vorm.

INHOUDSOPGAVE

1 AANBOD INSTRUMENTEN EN DIENSTEN 4

2 RESULTAAT BEOORDELING 7

BIJLAGE 1: STANDAARDEN voor onderzoek bij examenleveranciers 12

1

AANBOD INSTRUMENTEN EN DIENSTEN

1.1. Inleiding

Onderwijsinstellingen kopen exameninstrumenten en/of -diensten in bij examenleveranciers. De onderwijsinstelling is verantwoordelijk voor de examenkwaliteit en dus ook voor de kwaliteit van de ingekochte exameninstrumenten en/of -diensten. Deze instrumenten en diensten worden uit oogpunt van doelmatigheid door de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) één keer onderzocht bij de leverancier en niet bij alle inkopende instellingen. Als de inkopende instelling het ingekochte product en/of dienst ongewijzigd inzet in de examinering, dan wordt het beoordelingsresultaat in het onderzoeksrapport van de examenleverancier overgenomen in het rapport van het onderzoek naar de examenkwaliteit bij de instelling zelf, zonder dat aanvullend onderzoek nodig is.

Het onderzoek bij de examenleveranciers vindt plaats op basis van het waarderingskader kwaliteit examinering, onderdeel van het Toezichtkader bve 2009. Het beperkt zich voor de exameninstrumenten tot de standaarden over de uitstroomeisen (standaard 3) en de toetstechnische eisen (standaard 4). Als de leverancier examendiensten levert, dan zijn de standaarden over deskundigheid (standaard 2), de afname en beoordeling (standaard 5, uitgezonderd het aspect "diplomering") én de borging van de examenkwaliteit (standaard 6) van toepassing. Zie hiervoor Bijlage 1.

PTC+ levert exameninstrumenten en diensten. Bij de exameninstrumenten wordt dezelfde indeling van de proeves gehanteerd als bij de Groene Standaard. Binnen de agrarische mbo-opleidingen is vrijwel altijd sprake van examinering volgens de indeling van de Groene Standaard.

De inspectie heeft daarom deze indeling ook overgenomen in de weergave van haar oordeel (zie tabellen). De proeves van bekwaamheid zijn hier immers de kleinste certificeerbare eenheid van (deel)inkoop. Het oordeel van de inspectie over de onderzochte proeven kan direct worden overgenomen bij de inkopende onderwijsinstellingen die de Groene Standaard toepassen.

1.2. Onderzoek

Uitgangspunt voor het onderzoek bij PTC+ waren het exameninstrumentarium en de informatie over de examendiensten. Op locatie vonden gesprekken plaats met onder andere constructeurs, vaststellers, beoordelaars, assessoren, vertegenwoordigers uit de examencommissie en het management.

Tijdens deze gesprekken zijn de voorlopige uitkomsten van de productbeoordelingen en het vooronderzoek naar de examendiensten besproken en werd relevante aanvullende documentatie onderzocht. Ter afsluiting vond een gesprek plaats met het management van de organisatie.

In de volgende tabellen staat een overzicht van de onderzochte exameninstrumenten en examendiensten.

Tabel 1. Overzicht van de onderzochte eindtermgerichte opleidingen

Crebo	Deelkwalificatie	Product /dienst	Crebo	Opleiding	Leerweg
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11001	Vakbekwaam medewerker paardenhouderij	BOL/BBL
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11018	Vakbekwaam medewerker gemechaniseerd loonwerk	BOL/BBL
57155	Gewasbescherming A	P en D	11022	Vakbekwaam medewerker veehouderij	BOL/BBL
57205	Uitvoering klauwverzorging rundvee	P en D	11022	Vakbekwaam medewerker veehouderij	BOL/BBL
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11022	Vakbekwaam medewerker veehouderij	BOL/BBL
57092	Schoonhouden bedrijfruimtes	P en D	11024	Vakbekwaam medewerker bloemen- en tuincentrumbranche	BOL/BBL
57228	Inrichten verkoopruimtes B	P en D	11024	Vakbekwaam medewerker bloemen- en tuincentrumbranche	BOL/BBL
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11024	Vakbekwaam medewerker bloemen- en tuincentrumbranche	BOL/BBL
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11028	Bedrijfsleider/manager gemechaniseerd loonwerk	BOL/BBL
57155	Gewasbescherming A	P en D	11031	Bedrijfsleider/manager veehouderij	BOL/BBL
57205	Uitvoering klauwverzorging rundvee	P en D	11031	Bedrijfsleider/manager veehouderij	BOL/BBL
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11031	Bedrijfsleider/manager veehouderij	BOL/BBL
57092	Schoonhouden bedrijfruimtes	P en D	11033	Middenkaderfunctionaris bloemen- en tuincentrumbranche	BOL/BBL
57228	Inrichten verkoopruimtes B	P en D	11033	Middenkaderfunctionaris bloemen- en tuincentrumbranche	BOL/BBL
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11033	Middenkaderfunctionaris bloemen- en tuincentrumbranche	BOL/BBL
57297	MCK C Maatschappelijk en culturele kwalificatie C	P en D	11035	Bedrijfsleider/manager paardenhouderij	BOL/BBL

Tabel 2. Overzicht van de onderzochte competentiegerichte opleidingen

Crebo	Proeve	Product/ dienst	Opleiding en uitstroom	Leerweg
97054	054-1 Animal care (dairy)	P	Dierenhouder (Melkveehouder)	BOL/BBL
97260	261-1 Nature design	P	Vormgever leefomgeving	BOL/BBL
97280	280-1 Eye-opener	P	Bloembinder	BOL/BBL
97280	280-2 Eye-catcher	P	Bloembinder	BOL/BBL
97310	310-1 Retail world	P	Verkoper groene detailhandel	BOL/BBL
97310	310-2 Retail job	P	Verkoper groene detailhandel	BOL/BBL
97320	320-1 Start Manager	P	Manager groene detailhandel	BOL/BBL
97330	330-1 Working with animals	P	Medewerker diervverzorging	BOL/BBL

Voor de competentiegerichte opleidingen in tabel 5 levert PTC+ uitsluitend voor de beroepsgerichte kerntaken exameninstrumenten (proeves van bekwaamheid). Bij de exameninstrumenten wordt dezelfde indeling van de proeves gehanteerd als bij de Groene Standaard.

Voor talen en leren, loopbaan en burgerschap (LLB) levert PTC+ geen examenproducten. De instrumenten voor talen zullen bij de instelling worden opgevraagd en beoordeeld. Voor leren, loopbaan en burgerschap vraag de inspectie een verantwoording op bij de instelling.

2

RESULTAAT BEOORDELING

2.1. Inleiding

In onderstaande tabel zijn de oordelen over de onderzochte exameninstrumenten en/of –diensten weergegeven. Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de relevante standaarden van het waarderingskader kwaliteit examinering uit het Toezichtkader bve 2009.

De paragraaf 'Toelichting beoordeling exameninstrumenten en -diensten' bevat een toelichting op de oordelen.

Tabel 4. Overzicht van de beoordeling van eindtermgerichte producten en diensten

Crebo	Deelkwalificatie	Product/dienst	2. Deskundigheid betrokkenen	3. Instrumentarium: uitstroomeisen	4. Instrumentarium: toetstechnisch	5. Deugdelijkheid examenprocessen	6. Borging processen
57092	Schoonhouden bedrijfsruimten	P/D	V	V	V	V	V
57155	Gewasbescherming A	P/D	V	V	V	V	V
57205	Uitvoering klauwverzorging rundvee	P/D	V	V	V	V	V
57228	Inrichten verkoopruimten B	P/D	V	V	V	V	V
57297	MCK C	P/D	V	V	V	V	V

V = voldoende / O = onvoldoende / - = niet van toepassing
 N = nader onderzoek bij de instelling is nodig alvorens een oordeel gegeven kan worden. Een nadere invulling van het instrument is nodig.

Tabel 5. Overzicht van de beoordeling van competentiegerichte producten

Opleiding	Proeve	Product/dienst	2 Deskundigheid betrokkenen	3 Instrumentarium: uitstroomeisen	4 Instrumentarium: toetstechnisch	5 Deugdelijkheid examenprocessen	6 Borging processen
97054 Dierenhouder (Melkveehouder)	054-1 Animal care (dairy)	P	-	V	O	-	-
97260 Vormgever leefomgeving	261-1 Nature design	P	-	V	O	-	-
97280 Bloembinder (tweede bloembinder)	280-1 Eye-opener	P		V	O		
97280 Bloembinder (tweede bloembinder)	280-2 Eye-catcher	P	-	V	O	-	-
97310 Verkoper groene detailhandel	310-1 Retail world	P	-	V	O	-	-

97310 Verkoper groene detailhandel	310-2 Retail job	P	-	V	O	-	-
97320 Manager groene detailhandel	320-1 Start Manager	P	-	V	O	-	-
97330 Medewerker dierverzorging	330-1 Working with animals	P	-	V	O	-	-
V = voldoende / O = onvoldoende / - = niet van toepassing N = nader onderzoek bij de instelling is nodig alvorens een oordeel gegeven kan worden. Een nadere invulling van het instrument is nodig.							

2.2. Toelichting beoordeling van de exameninstrumenten en diensten

2.2.1. Beoordeling exameninstrumentarium eindtermgericht (bij tabel 4)

Hieronder volgt een toelichting op de oordelen, per deelkwalificatie.

Samenvatting

Het exameninstrumentarium van alle onderzochte deelkwalificaties voldoet inhoudelijk aan de uitstroomeisen en aan de toetstechnische kwaliteitseisen. De eindtermen worden in voldoende mate getoetst en de opdrachten passen qua toetsvorm en inhoud bij de eindtermen. De cesuur ligt op een niveau dat de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten. De informatie aan de deelnemer is helder en het is duidelijk onder welke omstandigheden het examen zal worden afgenomen. De beoordelingsvoorschriften zijn duidelijk voor de beoordelaar(s) en de deelnemer.

Er zijn aandachtspunten voor enkele deelkwalificaties. Deze zijn hieronder beschreven.

57297 MCK C

Er zijn twee aandachtspunten. De ijkpunten van de beoordelaars liggen wel vast, maar zijn niet beschreven in de beoordelingsinstructie. Deze zijn echter wel bekend bij de beoordelaars en worden toegepast. Het taalniveau van de opdrachten is tamelijk hoog voor deelnemers van niveau 3 en 4.

57155 Gewasbescherming A

De opdrachten beperken zich teveel tot bestrijding. Brede context van keuzes over methodes, middelen en risico's voor gebruiker en voedselveiligheid zouden uitgebreider aan bod kunnen komen dan nu het geval is.

57228 Inrichten verkooppuimtes

Er zitten enkele onzorgvuldigheden in de verdeling van de te behalen scores.

2.2.2. Beoordeling examendiensten eindtermgericht (bij tabel 4)

Standaard 2. De deskundigheid van betrokkenen is geborgd.

De examinering voldoet aan de eisen van deze standaard.

PTC+ vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de deskundigheid van de betrokkenen bij de examinering. Als uitgangspunt voor de gewenste deskundigheid heeft PCT+ competentieprofielen opgesteld voor betrokkenen bij examinering. De HRM-systematiek van de jaarlijkse functionerings- en beoordelingsgesprekken waarborgt dat er inzicht is in de deskundigheid van betrokkenen. Daarnaast haalt PCT+ informatie over deskundigheid uit evaluaties met deelnemers, het beroepenveld en de inkomende AOC's. De beoordelaars beschikken allen over vakinhoudelijke kennis - minimaal op het niveau van de opleiding waarvoor ze examens afnemen - en beoordelingsvaardigheden. Tevens hebben zij de vereiste vaktechnische licenties behaald.

De aandachtspunten uit evaluaties van examens, de intervisiebijeenkomsten en de collegiale feedback worden gebruikt om zicht te houden op de deskundigheid en verbeterpunten te signaleren. De toetscoördinatoren hebben hierin een belangrijke rol. De verbeterpunten in de deskundigheid worden vertaald in trainingsprogramma's. Met het oog op de toekomst zijn de recente trainingen met name gericht op de nieuwe ontwikkelingen in het competentiegerichte beoordelen (assessorentrainingen).

Standaard 5. De examenprocessen van afname en beoordeling zijn deugdelijk

De examinering voldoet aan de eisen van deze standaard.

De afname en de beoordeling verlopen deugdelijk. De processen van examenafname en beoordeling zijn vastgelegd in het geautomatiseerde kwaliteitssysteem. In het systeem zijn ijkpunten opgenomen voor de kwaliteitsborging. De examencommissie evalueert, in nauwe samenwerking met de toetscoördinatoren, de afname en beoordeling aan de hand van evaluaties, directe signalen en vergelijkingen van examenresultaten. Daarnaast hanteert PTC+ met enige frequentie dubbele beoordelingen en het bijwonen van afnames door de examencommissie en vertegenwoordigers uit het beroepenveld.

De examencommissie maakt hiermee met gepaste frequentie en grondigheid voor zichzelf inzichtelijk of het examenproces naar wens verloopt, en analyseert wat mogelijke oorzaken zijn als processen niet naar wens verlopen.

Standaard 6. De examinering is voldoende geborgd

De examinering voldoet aan de eisen van deze standaard.

PTC+ vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de integrale kwaliteit van de examinering. Jaarlijks worden interne audits uitgevoerd door onafhankelijke interne deskundigen. Dit gebeurt aan de hand van de prestatieindicatoren uit het kwaliteitssysteem. Op basis van de resultaten van deze interne audits worden verbeterpunten opgesteld. Daarnaast zijn de toetscoördinatoren belangrijk in de kwaliteitsborging. De toetscoördinatoren zijn nauw betrokken bij de examenprocessen en geven een terugkoppeling over de afname en de beoordeling van de examens. Verbetermaatregelen worden gemonitord door de procesmanagers en zij zien toe op de effectiviteit daarvan. PTC+ is ISO gecertificeerd. Aandachtspunt is dat PTC+ nog niet structureel verantwoording aflegt aan belanghebbenden.

2.2.3. Beoordeling exameninstrumentarium competentiegericht (bij tabel 5)

Hieronder volgt een toelichting op de oordelen, per kwalificatie.

Samenvatting

Het exameninstrumentarium van alle onderzochte competentiegerichte opleidingen voldoen inhoudelijk aan de uitstroomeisen. De relevante kerntaken en bijbehorende competenties worden geëxamineerd in de genoemde proeves van bekwaamheid. De proeves passen qua inhoud en toetsvorm bij de kerntaken en competenties. De cesuur is duidelijk en ligt op een niveau dat de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten.

Het exameninstrumentarium voldoet niet aan de toetstechnische kwaliteitseisen. De gehanteerde beoordelingssystematiek biedt onvoldoende garantie voor een betrouwbare beoordeling. De vereiste competenties worden beoordeeld in de proeve van bekwaamheid: de eerste keer in een observatie door de praktijkbegeleider aan de hand van opdrachten op de werkplek. Vervolgens in het laatste dagdeel van de proeve, waarbij een deel van de competenties weer beoordeeld wordt in een observatie door assessoren. En tenslotte komen competenties aan bod in het criteriumgericht interview. Het betreft alle competenties, met extra nadruk op de competenties die niet of niet goed te beoordelen waren in de proeve.

Een aanmerkelijk deel van de competenties en bijbehorende beheersingscriteria worden in het criteriumgericht interview (reflectiegesprek) getoetst. Het criteriumgericht interview is echter geen geschikte examenvorm cq instrument om de uitvoering van handelingen en competenties in de beroepscontext te beoordelen. Ook zijn er geen criteria uitgewerkt voor het criteriumgericht interview. Daarnaast is het onduidelijk welk onderdeel van de proeve (de observatie of het laatste deel van de proeve of het criteriumgericht interview) doorslaggevend is in de beoordeling. Ook is er geen heldere relatie tussen de opdrachten enerzijds en het beoordelingsformulier en de observatielijst anderzijds. De opdracht wordt immers uitgevoerd om de competentie te beoordelen in de beroepscontext. Deze relatie is onduidelijk. Dit geldt niet voor de proeves van de kwalificaties 97054 Dierenhouder (Melkveehouder), proeve 054-1 Animal care (dairy) en 97330 Medewerker dierversorgung proeve 330-1 Working with animals. In deze proeves is de relatie tussen de opdrachten en de beoordelingsformulieren wel gelegd.

Wel zijn er concrete beoordelingscriteria per competentie geformuleerd en is een resultaat geformuleerd. Voor de opleidingen *97054 Dierenhouder (Melkveehouder)*, *proeve 054-1 Animal care (dairy)* en *97330 Medewerker dierversorgung, proeve 330-1 Working with animals* zijn kritieke criteria bepaald waaraan de deelnemer in ieder geval moet voldoen.

De informatie aan de deelnemers is duidelijk. De deelnemer heeft voldoende beeld van wat hem te wachten staat. Ook is het duidelijk onder welke omstandigheden de proeve zal worden afgenomen.

Voor talen en leren, loopbaan en burgerschap (LLB) levert PTC+ geen examenproducten. De instrumenten voor talen zullen bij de instelling worden opgevraagd en beoordeeld. Voor leren, loopbaan en burgerschap vraag de inspectie een verantwoording op bij de instelling.

Voor enkele kwalificaties zijn er aandachtspunten. Deze worden hieronder beschreven.

97054 Dierenhouder (Melkveehouder), proeve 054-1 Animal care (dairy):

Er zijn twee aandachtspunten.

In de scorelijst worden de resultaten van de portfolio eventueel meegenomen in de beoordeling. Dit is sterk af te raden. De beoordeling door middel van de proeve dient los te staan van de ontwikkelingsgerichte portfolio-beoordeling.

In document 2 'Opdrachten deelnemer' stuurt de inhoud van de opdracht onvoldoende naar het op te leveren resultaat bij de competenties 10 en 11. Er wordt in de opdracht niet verwezen naar het analyserapport en wordt er geen aandacht besteed aan de waterverstrekking.

97330 Medewerker dierversorgung, proeve 330-1 Working with animals:

Er zijn twee aandachtspunten.

In de scorelijst worden de resultaten van de portfolio eventueel meegenomen in de beoordeling. Dit is sterk af te raden. De beoordeling door middel van de proeve dient los te staan van de ontwikkelingsgerichte portfolio-beoordeling.

Daarnaast komt de competentie "samenwerken" onvoldoende aan bod. Er wordt geen samenwerking getoetst in de opdracht "Voeren", evenmin in het criteriumgericht interview.

97260 Vormgever Leefomgeving, proeve 261-1 Nature design

De daadwerkelijke opdracht die de deelnemer moet uitvoeren is niet genoemd in de documenten. De deelnemer moet een object maken voor een klant. Echter wat dit is en hoe groot is niet aangegeven.

97310 Verkoper groene detailhandel, proeves 310-1 Retail world en 310-2 Retail job

In beide proeves zijn de opdrachten wat ruim opgesteld. Het is afhankelijk van de omstandigheden op de dag van proeve of alle opdrachten uitgevoerd kunnen worden. In beide proeves zijn geen extra opdrachten toegevoegd. Maar gezien de aard van de opdrachten lijkt dit geen probleem, omdat alle situaties zich wel zullen voordoen.

97320 Manager groene detailhandel, proeve 320-1 Start manager

De opdrachten zijn wat ruim opgesteld (bijvoorbeeld opdracht 2, 4 en 5). De informatie aan de deelnemer moet daarom meer uitgewerkt worden. De informatie aan de instructeur/ assessor biedt deze helderheid wel.

BIJLAGE 1: STANDAARDEN voor onderzoek bij examenleveranciers

Standaarden Toezichtkader BVE 2009	Leverancier profiel A	Leverancier profiel B	Leverancier profiel C
Standaard 1: Het beroepenveld heeft vertrouwen in de examenkwaliteit.			
Standaard 2: De deskundigheid van betrokkenen ¹ is geborgd.			
Standaard 3: Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk aan de uitstroomseisen.			
Standaard 4: Het exameninstrumentarium voldoet aan de toetstechnische eisen.			
Standaard 5: De examenprocessen van afname en beoordeling (<i>en diplomering²</i>) zijn deugdelijk.			
Standaard 6: De examinering is voldoende geborgd.			
Standaard 7: De instelling voldoet aan de wettelijke vereisten rondom examinering.			

Profiel A: de leverancier levert uitsluitend examentoetsen.

Profiel B: de leverancier verzorgt uitsluitend examenafnames en de beoordeling daarvan. Deelnemers leggen een examen af dat niet door de leverancier zelf is ontwikkeld.

Profiel C: de leverancier levert examentoetsen en levert als dienst de examenafname en beoordeling van examens.

Het volledige Toezichtkader bve 2009 is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl

¹ Het betreft hier de deskundigheid van de betrokkenen bij de afname en de beoordeling

² Diplomering is voorbehouden aan onderwijs- en exameninstellingen in het bezit van een crebolicentie.